

ПОЕТИКА НА КОНФЛИКТА В ЯВОРОВИТЕ ДРАМИ

Мариета Иванова - Гиргинова

*Положи ме като пръстен на ръката си,
като печат на сърцето си,
защото любовта ми е силна като смърт...*

Соломон

Конфликтът в Яворовите драми е една от коментираните фигури от поетиката на творбите. Историческата динамика, различните културни периоди и теоретико-естетски нагласи не са внесли сериозна корекция в назоваване, разчитане и обясняване на особеностите на типа конфликтност в Яворовите пиеси "В полите на Витоша", трагедия в пет действия, 1911 и "Когато гръм удари, как ехото заглъхва", пиеса, 1913. Всеки нов литературно-изследователски контекст излъчва твърде сходен интерпретативен почерк, който отвежда към диспозитива: житейски преживявания/ литературни сюжети, автобиографически драматизъм/художествена артикулация, социално-ролеви маски /фикционална образност. Разчитането и анализирането на конфликтността в пиесите сглобява интерпретативната синтагма на особен тип междутекстовост и идентичност между реална житейска драма, поезията от *Безсъници и Прозрения*, Парижкия философско-поетически дневник, писмата до Мина и Лора, самоанализите и изповедите пред литературните историци и критици проф. Мих. Арнаудов и д-р К. Кръстев. Особеностите на драматургичния конфликт в пиесите произтичат сякаш от пренаписването с езика на драматургичния изказ на универсалния тип конфликтност, добре познат от поезията му. В диспозитива на екзистенциалната философия той отвежда към конфликтната среща на Аз-а с неговите социално-битийни и метафизично-битийни проекции.

Цел на настоящето изследване е да се анализират фигурите на конфликта в двете Яворови пиеси, които се явяват израз на моделната завършеност на универсалния драматизъм в творчеството на поета, който, стегнат в канона на драматургичния жанр, по друг начин нормализира поетическите безсъници, кошмари и видения, солипсизъм, страдание и невяра, редуцира ги до конфликтната по-